

ZMIANA ZACHOWAŃ AGRESYWNYCH I PRZEMOCOWYCH DZIECI I MŁODZIEŻY NA ZACHOWANIA POŻADANE I SPOŁECZNIE AKCEPTOWANE

mgr Ewa Zajac pedagog PPP w Rabce - Zdroju

„Sposób, w jaki ludzie radzą sobie ze swoimi uczuciami i uczuciami innych jest decydującym kryterium przy określaniu tego, jak żyją z sobą i jak potrafią się porozumieć”

Rosemarie Portmann

Konflikty nie są zjawiskiem nieprawidłowym, zachodzą w każdej społeczności. Wpływ konfliktów na uspołecznianie jednostki zależy od sposobu ich rozwiązywania. Należy zatem ćwiczyć umiejętność ich rozwiązywania, a nie unikania. Rozstrzygnięcie konfliktów nie powinno prowadzić do wyzwalań agresji. Szacunek do siebie i innych, nabycie umiejętności przedstawiania swoich punktów widzenia bez wyrządzania krzywdy innym stanowi istotę konstruktywnego działania. Poznawanie siebie nawzajem, budowanie wzajemnego zaufania, zdolności empatyczne oraz wzrost pewności siebie to czynniki nabierające znaczenia w pracy nad samym sobą i poprawiające relacje z drugim człowiekiem.

Podjęcie działań profilaktycznych w pracy z młodzieżą miało na celu wesprzeć młodych ludzi w prawidłowym rozwoju i zdrowym wartościowym życiu. Ale jednocześnie reagować w sposób skuteczny na rozmaite zjawiska społeczne, które oceniane są jako szkodliwe czy wręcz niepożądane.

Konieczne stało się podjęcie wszelkich możliwych wysiłków celem ich eliminacji lub przynajmniej ograniczenia. Przejawy zaburzeń zachowania społecznie nieakceptowane niejednokrotnie utrudniały młodemu człowiekowi realizowanie pozytywnych zadań życiowych. Stopniowa zmiana korekcyjna zachowania następowała dzięki bezpośrednim interakcjom między terapeutą a indywidualnymi członkami grupy treningowej oraz pomiędzy terapeutą a całą grupą. Atmosfera bezpieczeństwa, wzajemnego zaufania i poczucia więzi sprawiały, że młodzi ludzie podejmowali starania w zakresie pracy nad rozwojem osobistym mając wsparcie terapeuty i grupy. Podczas zajęć ujawniali oni i dzielili się swoimi myślami, przeżyciami, odczuciami i pragnieniami.

Postępowanie socjoterapeutyczne polega bowiem na organizowaniu podczas spotkań grupowych sytuacji społecznych, które:

- dostarczają uczestnikom doświadczeń korekcyjnych, przeciwstawnych do treści doświadczeń urazowych oraz doświadczeń kompensujących doświadczenia deprivacyjne, hamujące rozwój społeczny i emocjonalny,

- będą sprzyjać odreagowaniu napięć emocjonalnych,
- posłużą aktywnemu uczeniu się nowych umiejętności psychospołecznych (K. Sawicka, 2007)

Uczestnictwo w zajęciach z jednej strony miało wpłynąć na wzrost motywacji do dokonywania zmiany, z drugiej natomiast miało przyczynić się do zmniejszenia zaburzeń w zachowaniu, by ostatecznie umożliwić dalszy pozytywny rozwój jednostki.

Realizując z młodzieżą program ukierunkowany na stopniową zmianę ich zachowania miałam świadomość czyhających „niebezpieczeństw”. Obawy moje dotyczyły w szczególności czasowej poprawy i powrotu do starych, negatywnych zachowań składających się na tzw. „niepowodzenie transferu”. By tendencji tej zapobiec lub ją chociaż ograniczyć postanowiłam zadbać o powodzenie wprowadzenia w życie nowo nabytych przez młodzież w trakcie spotkań terapeutycznych umiejętności. Dużą rangę nabrała w tym zakresie wspierająca rola środowiska. Wiadomo bowiem, że środowisko, w którym dziecko żyje i wzrasta może stymulować lub hamować jego rozwój. Oprócz rodziny wpływ na uspołecznianie dziecka ma szkoła oraz jej komponenty, m. in. grupa rówieśnicza. Osoby, takie jak: nauczyciel, wychowawca, pracownik szkoły, rodzic, przyjaciel mogą stać się doskonałymi „promotorami wartościowych umiejętności”. W efekcie pomoc (pozytywne oddziaływanie) na młodego „zagrożonego” człowieka nie ogranicza się tylko do oddziaływania indywidualnego, czy pracy grupowej (co często nie wystarcza do osiągnięcia pozytywnych, odroczonej efektów działań), lecz efekty tej ostatniej wzmacniane są przez zorganizowane działania środowiska na rzecz przeciwdziałania powstawaniu zachowań niepożądanych i wzmacnianiu pozytywnych reakcji.

Odwołując się do zdobytych doświadczeń zawodowych wyrażam przekonanie, że podejmowane jedynie w ten sposób działania oparte na wzajemnej współpracy spotkają się z powodzeniem. Pragnę podzielić się tą wiedzą z czytelnikiem zainteresowanym problemem i pomóc w podejmowanych działaniach profilaktycznych i terapeutycznych.

Literatura:

Jagiela J., (2000). Trudny uczeń w szkole. Krótki przewodnik psychologiczny. Kraków: „Rubikon”.

Portmann R. , (1999). Gry i zabawy przeciwko agresji. Kielce: „Jedność”.

Sawicka K., (2007). Terapia w resocjalizacji. W: B. Urban, J. Stanik (red.) Resocjalizacja. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

